

Datum
2008-04-30

Diarienummer

NORDANSTIGS KOMMUN Kommunstyrelsen
2008 -04- 30
Nr. h. kort <i>2008.1613</i>
Dnr

Förklaring från utbildnings- och kulturnämnden om revisorernas anmärkning.

Kommunrevisorerna har i sin revisionsberättelse för verksamhetsåret 2007 riktat en anmärkning mot utbildnings- och kulturnämnden. Enligt kommunallagens 5 kap 31 § skall därför nämnden ge en förklaring till fullmäktigs utifrån de brister som revisorerna påtalar.

Revisorerna bedömer att utbildnings- och kulturnämnden allvarligt brustit i sin ledning, styrning och uppföljning av sin verksamhet samt att nämnden inte agerat i enlighet med kommunfullmäktiges beslut om mål och riktlinjer när det gäller att anpassa verksamheten till tilldelad ram.

Utbildnings- och kulturnämnden har förståelse för den kritik som framkommit och ser allvarligt på situationen. Åtgärder har vidtagits för att komma till rätta med bristerna men det arbetet måste intensifieras och följas upp kontinuerligt framöver.

Nämnden har under våren antagit en åtgärdsplan utifrån den rapport och de åtgärder som KomRev gjort. Åtgärdsplanen är sedan tidigare redovisad till kommunstyrelsens au, biläggs denna skrivelse.

Det kommunövergripande målarbete som nu utvecklas kommer att underlätta nämndens fortsatta arbete med att följa fullmäktiges övergripande mål.

Kritiken mot att nämnden inte anpassat verksamheten till anpassad ram är berättigad, dock har nämnden under året diskuterat olika lösningar men inte funnit möjlighet att genomföra några större ekonomiska besparingar. Målet att alla elever skall få stöd för att uppnå målen samt att nuvarande skolstruktur inte är optimal utifrån samordningseffekter har försvårat nämndens arbete med att anpassa verksamheten. Nämnden kan konstatera att dokumentationen kring dessa diskussioner varit bristfällig, och att nämndens ställningstagande att värna elevers rätt till hjälp inte framkommer i nämndens protokoll.

Nämnden har utifrån ovanstående lagt fram ett förslag till förändringar av skolstrukturen ur ett långsiktigt perspektiv, ej utifrån ett kortsiktigt ekonomiskt perspektiv, och som skall behandlas i fullmäktige.

Som framgår av bilaga, Kort analys barnomsorg-skola, är det i första hand det ej genomförda sparbetiget, fler elever än beräknat hade rätt

till interkommunala ersättningar samt kostnader för barn i behov av särskilt stöd som överskridits.

Nämnden har under våren förändrat sin arbetsform vilket lett till att nämnden idag arbetar mer strukturerat och att besluten blir tydligare. Nämnden har även en ändrad sammansättning sedan januari 2008 och arbetet präglas av respekt för varandra, förståelse, harmoni och beslutsförhet.

Dock har en rad åtgärder vidtagits under 2007 som inte alltid framgår i protokoll och detta är en brist och ett förbiseende. Detta får tillskrivas en ny ordförande med erfarenheter av annat arbetssätt.

Redan 2007-02-02 fördes allvarliga samtal med dåvarande förvaltningschefen om besparingar och då intet framkom från dennes sida uppdrog ordföranden att förvaltningschefen skulle följa budget inklusive ålagd besparing. Vid marssammanträdet med nämnden hade inget hänt och det uppdrogs till förvaltningschefen att komma med förslag till åtgärder. Påföljande sammanträde meddelades att inga besparingar kunde finnas som var rimliga utan drastiska konsekvenser och de var tidigare politiskt prövade eller befanns orimliga. Nämnden fattade då ett beslut i oenighet att hos fullmäktige begära extra medel motsvarande besparingskravet. Ända fram mot hösten meddelades nämnden att vi höll budget bortsett från besparingskravet. Kommunstyrelsen förordade avslag där ett parti bytte fot från nämnd till kommunstyrelse. Hade kommunstyrelsen vid den tidpunkten återförvisat ärendet till nämnden hade detta satt press på både nämnd och förvaltningschef.

Arbetsituationen var under 2007 inte bra i nämnden. Långa diskussioner fördes utan resultat. Detta öppnade, enligt samstämmiga bedömningar, för förvaltningschefen att inte vidta åtgärder.

Under tiden före denna mandatperiod hade diskussioner förts om skolnedläggelser och som beslutades vid inträdet i ny mandatperiod där en liten skola lades ner men inte den andra föreslagna. Dessa besparingsmöjligheter uteblev.

År 2004 överlämnade Öhrlings en konsultrapport om skolorna i kommunen där bl a stora strukturella förändringar föreslogs. Denna rapport underkändes och ledde inte till några åtgärder eller resultat. Hösten 2007 lade Britt-Marie Idensjö, Öhrlings, fram en konsultrapport med delvis samma innehåll men fördjupat. Under vår ledning har genomgång och åtgärder vidtagits punkt för punkt utifrån denna rapport och fortfar att ske. Bl a bildades en arbetsgrupp inom nämnden som strax före och efter årsskiftet 2007-2008 arbetade, föreslog åtgärder och som senare beslutades i nämnden. Tidigare, sedan år tillbaka,

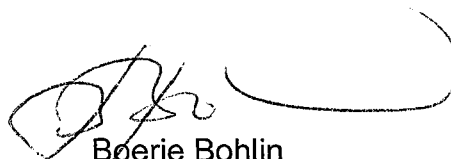
undanlåtelse att vidta åtgärder hade ackumulerats till mer drastiska åtgärder nu och senare.

Enligt vår uppfattning måste tre beståndsdelar vara uppfyllda för att ansvar fullt ut ska kunna avkrävas. Det är befogenheter, resurser och kompetens. Fallor någon av de tre bort flyttas ansvaret vidare. Vi ser brister i den första beståndsdel. Vi kan inte som nämnd eller presidium heller vidta personalåtgärder om inte utfört arbete motsvarar förväntningarna. Vi kan inte heller ingripa i verksamheten. Men vi kan som yttersta konsekvens uttrycka oss i protokoll, vilket vi även gjort, men inte tillräckligt tydligt. Vi tror ju i det längsta på samarbete.

Vi avser att, i den nya situation som råder i nämnden sedan årsskiftet, oförtrutet fortsätta vårt arbete med hjälp av vår nya förvaltningschef i samarbete anda för att skapa en kvalitativ högt stående verksamhet utifrån givna mål i en tuff ekonomisk verklighet.

Hans Betulander
Ordförande i
Utbildnings- och kulturnämnden

Boerje Bohlin
Vice ordförande i
Utbildnings- och kulturnämnden

Kort analys barnomsorg – skola budgetår 2007

• Sparbeting, ej genomfört	-3 865 tkr
• Fristående skolor, fler elever än beräknat	- 1 252 tkr
• Int.kommunal ersättningar, 5 blev 17,5	- 776 tkr
• Löneökningar, utfallet högre än beräknat	- 300 tkr
• Lokaler, extra insatser mm	- 150 tkr
• Avvecklingskostnader, Strömsbruk	- 163 tkr
• Barn i behov av särskilt stöd	- 2 448 tkr
• Personal inom rektorsområdena	- 570 tkr
• Barnomsorgsintäkter	+ 470 tkr
• Köpta särskoleplatser	+ 785 tkr
• Skolskjutsar	+ 90 tkr

Övriga verksamheter

• Gymnasieskolan	- 400 tkr
• Vuxenutbildningen	- 416 tkr
• Friluftsbad	- 95 tkr
• Föreningsstöd	+ 178 tkr

KomRevs bedömning och förslag till effektiviseringar

Organisation, ledning och administration

Styrning och ledning av ekonomi och verksamhet

Vi föreslår följande åtgärder för bättre effektivitet:

1. Visioner och mål formuleras i samverkan mellan kommunstyrelsen och nämnden samt kommuniceras så att de blir gemensamma ledstjärnor i alla beslut.
2. Ansvarsfördelningen mellan politiker och tjänstemän tydliggörs genom diskussion och information för att säkerställa rätt förväntningar på varandra.
3. Uppdragen, som formuleras i kommunfullmäktige, behandlas på närmast kommande nämndsmöte och en plan för ärendets handläggning upprättas.
4. Åtgärder i samband med sparbetning beslutas i nämnden. Under ärendets beredning förser förvaltningen nämnden med önskade underlag.
5. Uppdragen till förvaltningschefen formuleras med tydliga angivelser av vad nämnden vill veta.
6. Ekonomiuppföljningar redovisas på varje nämndsmöte. Om negativa avvikelser kan skönjas bör beslut om åtgärder fattas på nästkommande nämndsmöte.
7. Uppföljningar av verksamhetsmål och förbättringar i kvalitetsarbetet fortsätter att utvecklas enligt de planer som redan finns.

Nämndens åtgärdsförslag utifrån KomRevs bedömningar och förslag.

Organisation, ledning och administration

Styrning och ledning av ekonomi och verksamhet

P 1. Då visionsarbetet bör formuleras i samråd med KS kommer nämnden att under februari/mars månad inbjuda till ett dialogmöte där riktlinjer för arbetet diskuteras och en tidsplan för fortsatt arbete fastställs.

P 2. Vid nämndsmötet 12 mars kommer ansvarsfördelningen mellan politiker och tjänstemän att diskuteras och tydliggöras.

P 3 – 7. Nämnden kommer att arbeta i enlighet med de föreslagna åtgärderna. Nämndens sammanträdesform kommer att förändras så att diskussion och information kring aktuella ärenden sker som en del av sammanträdet och därefter genomförs ett beslutssammanträde där endast förslag till beslut och ev yrkanden hanteras.

Gemensamma system och rutiner

Vi föreslår följande åtgärder för bättre effektivitet:

1. Nämnden initierar en diskussion om vad som är mest effektivt att handlägga och besluta centralt och vad som bör delegeras.
2. Förvaltningschefen ansvarar för att, tillsammans med rektorsgruppen, bedöma hur nya uppdrag, såväl statliga som kommunala, ska genomföras. Ska alla skolor i kommunen göra lika eller är det nödvändigt med lokala beslut? Ska centrala eller lokala resurser ska tas i anspråk? Var ska arbetet utföras, centralt eller lokalt?
3. Skolutvecklingsgruppen utarbetar tolkningar av hur HÖK 05 ska hanteras så att lärares arbetstid hanteras på samma sätt på alla enheter. Exempel på innehåll är vikarieinsatser, avstämningsperioder och tjänstefördelning.

Skolororganisation och indelning i rektorsområden

Vi föreslår följande åtgärder för bättre effektivitet:

1. Att nämnden tar ställning till vilka kvalitetskriterier som ska gälla vid förändringar i skolororganisationen. Risker är att diskussionerna enbart fokuserar lokalkostnader och antalet kvadratmeter
2. Att nämnden snarast upprättar en

P 1-3. Punkterna inom detta område kommer att handläggas av förvaltningschefen och information kring arbetet lämnas vid höstens första sammanträde.

P 1-2. Nämnden har utsett en arbetsgrupp bestående av ordf Hans Betulander, vice ordf Boerje Bohlin samt ledamöterna Pernilla Kardell och Britt Sjöberg. Gruppens uppdrag är att på nämndens sammanträde den 20 februari presentera en långsiktig plan för hur skolororganisationen ska förändras under

<p>långsiktig plan för hur skolorganisationen ska förändras under de kommande 8 åren. Underlag för planen skapas genom att ta ställning till de kvalitetskriterier nämnden fastställt.</p> <p>3. Att skolutvecklingsgruppen tar fram goda exempel på samarbete mellan olika verksamheter och stödjer arbetslagen i att hitta innovativa lösningar</p>	<p>de kommande åtta åren. Som underlag för detta arbete har ett dialogmöte med rektorerna genomförts där förskolan, grundskolan och grundsärskolans uppdrag lyfts fram. Även andra faktorer som påverkar arbetet, som lärarbehörighet och elevens garanterade undervisningstid diskuterades.</p> <p>P3. Förvaltningschefen återkopplar KomRevs förslag till skolutvecklingsgruppen.</p>
<p>Rektorstäthet och rektorskonferens</p> <p><i>Vi föreslår följande åtgärder för bättre effektivitet:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rektorskonferensens mål, syfte och innehåll diskuteras och definieras – se förslag från de intervjuade under punkten 3.1.2 "Rektorskonferensen" 2. Ledningsorganisationen analyseras i samband med ny skolorganisation 	<p>Enligt genomlysningen finns det ingen möjlighet att inom den närmsta tiden, då uppdraget är komplext och varje rektor ansvarar för flera verksamheter samt har personalansvar för mellan 22-49 medarbetare.</p> <p>P 1-2. Förvaltningschefen får i uppdrag att arbeta i enlighet med de förslag som genomlysningen ger beträffande rektorskonferensen, samt att en analys av ledningsorganisation skall göras om/när ny skolorganisation genomförs.</p>
<p>Förskola, förskoleklass, grundskola och fritidshem</p> <p>Resursfördelning och personaltäthet</p> <p><i>Vi föreslår följande åtgärder för bättre effektivitet:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nytt resursfördelningssystem i förskolan och fritidshemmet, som bygger på antalet timmar barnen vistas på förskolan. 	<p>P1. Nämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att inför budget 2009 se över resursfördelningssystemet i förskola och fritidshem.</p>
<p>Gymnasieverksamheten</p> <p><i>Vi föreslår följande åtgärder för bättre effektivitet:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Skapa samverkansavtal med ett antal kommuner angående gymnasieplatser. I förhandlingen bör ingå prissättning av olika 	<p>P1-2. Nämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att arbeta för att kostnadseffektiva samverkansavtal upprättas med berörda kommuner utifrån</p>

platskostnader. Med tanke på att de små barnkullarna är på väg in i gymnasiet tror vi att det är gynnsamma tider för förhandling om samverkan och priser. Gymnasieskolorna kommer om några år att stå med ledig kapacitet och då kan elever från andra kommuner vara av stor betydelse för skolan och för kommunen.

2. Gör överenskommelser i samverkansavtalet med Hudiksvall och Sundsvall, som innebär möjligheter för elever att gå på individuella programmet inom ramen för ett nationellt program s.k. PRIV-platser.
3. Besluta om rimlig ambitionsnivå vad gäller ungdomarnas rätt till skolgång i andra kommuner. Mest effektivt är att endast betala interkommunala avgifter till kommuner som tecknat samarbetsavtal med överenskommen prissättning per plats.
4. Ange den politiska viljan vad gäller inackorderingstilläggets storlek och hur det ska hanteras.
5. Utbetala bidrag enligt de skyldigheter kommunen har. Låt elever som går på friskolor ansöka hos CSN så som lagstiftningen anger.

Vuxenutbildningen

Vi föreslår följande åtgärder för bättre effektivitet:

1. Ambitionsnivån för vuxenutbildning, utöver grundutbildning, fastställs utifrån önskemål från invånarna och med hänsyn tagen till de urvalsregler
2. som förordningstexten föreskriver.

nya förutsättningar, frisökning, inom gymnasieskolan.

P3-5. Punkterna kommer att behandlas på nämndssammanträdet den 14 maj.

P 1-3. Nämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att vid ett nämndssammanträdet senast under hösten presentera ett underlag, bl a utifrån styrdokument, så att nämnden kan ta ställning till vilken ambitionsnivå vuxenutbildningen skall ha.

Barn i behov av särskilt stöd och särskoleinskrivna elever

Vi föreslår följande åtgärder för bättre effektivitet:

Skapa rutiner tillsammans med familjehemmen som innebär

1. att kommunen tidigt får veta om ett barn är på väg in i kommunen
2. att samråd mellan Nordanstigs kommun och den placerande kommunen sker före placering
3. att anledning till placeringen tydliggörs så att det tidigt kan göras en bedömning av om elevens behov kan anses vara av pedagogisk art eller om det är sociala och psykologiska insatser som behövs

Särskilda undervisningsgrupper

Vi föreslår följande åtgärder för bättre effektivitet:

1. Skapa ett resursfördelningssystem som ger incitament för att i första hand pröva lösningar på respektive skola
2. Definiera målgruppen om en särskild undervisningsgrupp måste skapas och rekrytera personal därefter.

Förebyggande arbete

Diskutera begreppet "förebyggande arbete" så att en gemensam tolkning konkretiseras. Idag reagerar verksamheten när en elev fått svårigheter.

P 1-3. Nämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att arbeta i enlighet med punkterna 1-3.

P 1-2. Nämnden ger förvaltningschefen i uppdrag att senast under hösten presentera ett uppdragsunderlag för de särskilda undervisningsgrupperna samt att anpassa lärarkompetensen utifrån uppdraget.

Uppdra till förvaltningschefen att föra dialog kring "förebyggande arbete" med verksamheten.